

FORSLAG TIL EKSAMEN I METODE OG ETIKK

1 ARBEIDSGRUPPENS MANDAT OG SAMMENSETNING

Dekan har på fullmakt fra fakultetsstyret fastsatt følgende mandat for arbeidsgrupper til å utarbeide forslag til fagbeskrivelser, herunder vurderingsform og eventuelle arbeidskrav, til de tre nye eksamenene:

«Arbeidsgruppene bes om å utarbeide forslag til fagbeskrivelser for faget på henholdsvis 2.-, 3.- eller 4.- avdeling, på en slik måte at fagbeskrivelsene gjenspeiler at det skal være en særskilt eksamen i faget. Fagbeskrivelsene skal ta utgangspunkt i gjeldende fagbeskrivelser, men justeres slik at det passer med endringene som er vedtatt.

(...) For faget metode og etikk må fagbeskrivelsen gjenspeile en eksamen med vurderingsuttrykk karakterskalaen A-F.

Arbeidsgruppene bes videre om å foreslå hvilken prøvingsform den aktuelle eksamen skal ha, eksempelvis hjemmeeksamen, skoleeksamen, muntligeeksamen, mappevurdering eller en kombinasjon. Arbeidsgruppene bes om å vurdere om det bør innføres arbeidskrav i tillegg til eksamen, og hva disse i så fall skal bestå av.

Arbeidsgruppene bes om å konsultere med andre undervisere i faget før forslaget leveres. I forslaget skal det fremgå hvem som er konsultert og hvordan innspill fra disse har blitt fulgt opp.

Til sist bes arbeidsgruppene om å vurdere hvilke eventuelle endringer som må gjøres i rekkefølgen på undervisningsfagene for å kunne få naturlig plass til disse særlige eksamenene i høstsemestrene, samt vurdere forholdet til semesteroppgaven på 2. og 3. avdeling.»

Videre har dekan på fullmakt fra fakultetsstyret oppnevnt følgende arbeidsgruppe for eksamen i metode og etikk på tredje avdeling:

- Bjørn Løvteit
- Stig Solheim
- Dag Michaelsen
- Marie Solberg (student)

I tillegg har arbeidsgruppen innhentet synspunkter muntlig fra følgende undervisere i faget:

- Jens Edvin A. Skoghøy
- Lisa Mattea Elvevold
- Marie Helness Haug
- Marius Storvik

2 OPPSUMMERING AV ARBEIDSGRUPPENS ANBEFALINGER

Arbeidsgruppen anbefaler følgende:

- Prøvingsformen blir hjemmeeksamen uten muntlig prøve.
- Hjemmeeksamen avvikles over tre dager, og avgrenses opp til tolv sider.
- Det innføres ikke noe arbeidskrav i tillegg.

- Semesteroppgaven utgår.
- Fagrekkefølgen endres, slik at metodefaget blir det siste faget på høstsemesteret.

De underviserne arbeidsgruppen har vært i kontakt med, støtter arbeidsgruppens anbefalinger. Flere av underviserne har også kommet med innspill til pensumsituasjonen. Ettersom dette ikke ligger innenfor arbeidsgruppens mandat, er disse innspillene ikke tatt med i denne rapporten.

3 PRØVINGSFORM

3.1 SKOLEEKSAMEN, HJEMMEEKSAMEN ELLER MAPPEVURDERING?

De mest brukte eksamensformene på studiet er skoleeksamen, og hjemmeeksamen med etterfølgende muntlig prøve. På første avdeling gjennomføres det også en ren muntlig eksamen, med forhåndsgitt tema.

Skoleeksamen er det mest tidsbesparende. Høstsemesteret på tredje avdeling er et hektisk semester. Undervisningsopplegget er intensivt, og pausene mellom de ulike fagene er svært korte. Studentene bør begynne å jobbe med neste fag allerede før forrige fag er avsluttet. Det er allerede en utfordring å få plassert øvingsoppgavene på tidspunkter som gir studentene tid til å skrive dem. Denne utfordringen vil også gjelde for en ny metodeeksamen. Problemet blir enklest å løse dersom det velges skoleeksamen. Eksamen vil da bare foregå over én dag, og binder i liten grad opp dager som ellers kunne vært brukt til undervisningsaktivitet.

På den annen side inneholder metodefaget en rekke problemstillinger som krever refleksjon, kritisk analyse og dybdekunnskap for å kunne besvares. Faget er ikke det som kan kalles et «puggefag», i den forstand at studentene skal lese seg opp på paratkunnskap, og på eksamen gjengi det de har lest. Tvert imot er dette et fag der studentene skal opparbeide en evne til selvstendig refleksjon rundt rettskildespørsmål, og rettskildelærens rolle i samfunnet, samt en evne til kritisk analyse av både egen og andres rettslige argumentasjon. Disse evnene er vanskelige å få vist på en skoleeksamen. Tidsbegrensningene medfører at det ikke kan forventes særlig mye av selvstendig refleksjon eller kritisk analyse, og mangelen på kilder medfører at det blir vanskelig å identifisere og drøfte ulike nyanser av problemstillingene i faget, samt ulike teoretiske synsvinkler. Fagets karakter taler på denne måten for at prøvingsformen bør være en hjemmeeksamen over flere dager, med alle hjelpemidler tilgjengelige.

Jens Edvin A. Skoghøy har erfaring med å prøve studentene i metodespørsmål på skoleeksamen, og da gjerne i form av teorioppgaver. Hans erfaring er at studentene jevnt over presterer dårlig i metodeoppgaver på skoleeksamen, sammenlignet med andre fag det prøves i på skoleeksamen. Det er gjerne bare de aller sterkeste studentene som får uttelling for ferdighetene sine når metodespørsmål skal drøftes under betydelig tidspress, og uten hjelpemidler. Dette er et moment som taler for at prøvingsformen bør være hjemmeeksamen.

Mappevurdering anses ikke som en hensiktsmessig vurderingsform. Det er vanskelig å gjennomføre en mappevurdering uten at det blir svært tidkrevende for studentene, noe som gjør det vanskelig å få en slik vurderingsform til å passe inn i studieløpet ellers. Videre har arbeidsgruppen vanskelig for å se hva som eventuelt skulle vært innholdet i en slik mappevurdering. Det er også et poeng at studentene ikke har opplevd denne vurderingsformen tidligere på studiet, og dermed kan bli usikre på hva mappevurdering egentlig innebærer. Dette problemet forsterkes av at begrepet «mappevurdering» ikke har noe helt fast innhold, og brukes litt ulikt i forskjellige sammenhenger. Av den grunn antar arbeidsgruppen at en eventuell

mappevurdering vil påføre studentene en økt belastning, noe som ikke er i tråd med formålet bak det å skille ut metodeeksamen som en egen eksamen.

På bakgrunn av dette anbefaler arbeidsgruppen at prøvingsformen blir hjemmeeksamen.

3.2 VARIGHET OG OMFANG

Dersom prøvingsformen blir hjemmeeksamen, må det tas stilling til varighet, det vil si hvor mange dager eksamen skal skrives over, og omfang, det vil si hvor mye tekst kandidatene har adgang til å levere til vurdering. Med hensyn til varighet, er det arbeidsgruppens syn at eksamen ikke bør gå over mer enn tre dager. Dette har sammenheng med at avsluttende hjemmeeksamen på vårsemesteret går over fire dager. Denne er vektet til 30 studiepoeng, mens metodefaget bare er vektet til 15 studiepoeng. For å oppnå en viss grad av samsvar mellom studiepoeng og arbeidsmengde, bør varigheten av hjemmeeksamen i metodefaget ha kortere varighet enn avsluttende hjemmeeksamen på vårsemesteret.

Samtidig er det arbeidsgruppens syn at varigheten heller ikke bør være kortere enn tre dager. Som nevnt i punkt 2.1, inneholder metodefaget problemstillinger som krever selvstendig refleksjon og kritisk analyse. Problemstillingene trenger gjerne å «modnes i hodet på kandidatene» før de kan besvares på fornuftige måter i skriftlig form. Deler av metodelitteraturen kan også fremstå som litt tunglest, og mindre tilgjengelig, og kandidatene kan derfor ha behov for ekstra tid til å sette seg inn i, og forstå, synspunkter fra metodelitteraturen. Dette taler for at varigheten ikke bør være kortere enn tre dager.

Det må også tas stilling til omfang. Maksimalt omfang på avsluttende hjemmeeksamen på vårsemesteret, er på 15 sider. Sett i sammenheng med antall studiepoeng, og arbeidsgruppens forslag om varighet på tre dager, bør omfanget av en hjemmeeksamen i metodefaget være kortere. Samtidig bør det maksimale sideantallet, etter arbeidsgruppens syn, heller ikke settes for lavt. Rettskildespørsmålene inneholder nyanser som det krever en del plass å forklare på en god måte. Kandidatene bør ikke behøve å utelate slike nyanser fordi det maksimale sidetallet er satt for lavt. Arbeidsgruppen mener derfor at sideantallet bør være opp mot det som tillates til avsluttende hjemmeeksamen på vårsemesteret. Dette underbygges også av at avsluttende hjemmeeksamen suppleres av en muntlig prøve, mens muntlig prøve ikke foreslås for hjemmeeksamen i metodefaget. Gruppen foreslår et maksimalt sideantall på tolv sider.

På bakgrunn dette anbefaler arbeidsgruppen at en hjemmeeksamen i metodefaget bør ha en varighet på tre dager, og at teksten som leveres bør avgrenses opp til tolv sider.

3.3 SUPPLERING MED MUNTlig PRØVE

Avsluttende hjemmeeksamener på andre, tredje og fjerde avdeling er supplert med en muntlig prøve. Dersom prøvingsformen for metodefaget også skal være hjemmeeksamen, blir det et spørsmål om det også her skal gjennomføres muntlig prøve i tillegg.

Det å supplere hjemmeeksamen med muntlig prøve, har etter arbeidsgruppens syn et tredelt formål. For det første fungerer det som en ekstra fuskekontroll. Ved hjemmeeksamen er det alltid en risiko for at studentene får noen andre til å skrive oppgaven for seg. Denne typen fusk er vanskelig å fange opp i plagiatkontrollen. Derimot kan det fanges opp i en muntlig prøve, der sensorene gis anledning til å kontrollere om kandidaten husker, og har forstått, det vedkommende angivelig har skrevet selv. Funksjonen som ekstra fuskekontroll, er etter arbeidsgruppens syn den viktigste funksjonen til supplerende muntlige prøver.

For det andre fungerer muntlig prøve som trening i muntlig fremstilling av rettslige resonnementer. Det har vært en styrke ved juristutdannelsen i Tromsø at kandidatene i større grad må prestere muntlig underveis i studiet, sammenlignet med juristutdannelsene ellers i landet. Muntlige kommunikasjons- og argumentasjonsferdigheter er viktige i mange juristyrker, og er en ettertraktet egenskap i arbeidslivet. Ved å ha muntlig prøve i tillegg til hjemmeeksamen, får studentene insentiver til å opparbeide seg gode muntlige kommunikasjons- og argumentasjonsferdigheter underveis i studiet, ettersom de kan få uttelling for dette på eksamen.

For det tredje bidrar en muntlig prøve til å danne et bredere vurderingsgrunnlag ved eksamen. Den muntlige prøven kan avdekke styrker hos en kandidat som vedkommende ikke fikk vist på den skriftlige hjemmeeksamen, og kan motsatt også avdekke svakheter hos en kandidat som skriftlig ga inntrykk av å ha bedre faglig oversikt enn det vedkommende egentlig hadde. På denne måten kan en muntlig prøve bidra til at karaktersettingen blir mer korrekt, det vil si mer i samsvar med kandidatenes faktiske ferdigheter.

Med hensyn til den muntlige prøvens funksjon som ekstra fuskekontroll, antar arbeidsgruppen at behovet for dette er begrenset i metodefaget. De problemstillingene kandidatene prøves i her, bygger i mindre grad på paratkunnskap og kjennskap til konkrete regelverk, og i større grad på forståelse for grunnlaget for rettskildeprinsippene, og rettens funksjon i samfunnet. Det er ikke uten videre slik at enhver ferdig utdannet jurist her kan skrive gode eksamensbesvarelser på vegne av en tredjeavdelingsstudent, slik det for eksempel kan være i fag som obligasjonsrett, erstatningsrett eller tingsrett. Arbeidsgruppen anser derfor behovet for en ekstra fuskekontroll som lite.

Med hensyn til den muntlige prøvens funksjon som trening i muntlighet, kan det være hensiktsmessig med en muntlig prøve i metodefaget. Problemstillinger knyttet til rettskildelæren, er etter arbeidsgruppens syn godt egnet til muntlig diskusjon, fordi mange av disse spørsmålene ikke har noen helt klare og entydige svar, men i stedet gir grunnlag for refleksjon og kritisk tenkning. En del kandidater kan nok derfor trolig få vist større forståelse for metodespørsmål gjennom muntlige diskusjoner fremfor skriftlige oppgavebesvarelser. Dette taler for at en eventuell hjemmeeksamen blir supplert av en muntlig prøve.

Muntlige prøvers funksjon for å danne et bredere vurderingsgrunnlag, taler i samme retning. Dersom en hjemmeeksamen suppleres av en muntlig prøve, vil dette gi gode muligheter til å oppklare eventuelle misforståelser, og til å skille ut de særlig gode kandidatene. En supplerende muntlig prøve vil etter arbeidsgruppens syn sannsynligvis gi karakterer som i større grad samsvarer med kandidatenes faktiske metodeforståelse.

Samtidig er det arbeidsgruppens syn at det ikke er noe behov for en ekstra fuskekontroll i metodefaget dersom prøvingsformen blir hjemmeeksamen. Den primære begrunnelsen bak supplerende muntlig prøve, gjør seg dermed ikke like sterkt gjeldende for dette faget. Da oppstår spørsmålet om de hensynene som fortsatt taler for en muntlig prøve, veier tungt nok sett opp mot de ressursene gjennomføringen av muntlig prøve krever.

Muntlig eksamen krever betydelige ressurser. Sensuren tar lengre tid, koster mer, og binder opp både interne og eksterne ressurser. Tidsmomentet er her særlig problematisk. Som vi kommer tilbake til nedenfor, anbefaler arbeidsgruppen at en hjemmeeksamen i metodefaget erstatter semesteroppgaven. Sensurfristen for semesteroppgave har vanligvis vært ved semesterstart i januar, samtidig som vårens undervisning begynner. Skulle det vært avholdt supplerende

muntlig prøve, måtte dette blitt gjort parallelt med vårens undervisning. Det er ikke hensiktsmessig å utsette oppstarten av vårens undervisning. Dette ville gjort det utfordrende å gjennomføre all undervisning studentene skal igjennom. Ressursbruken og tidsmomentet taler klart i retning av at det ikke bør innføres en muntlig prøve til å supplere en eventuell hjemmeeksamen.

Nok et moment som taler mot innføringen av en muntlig prøve, er vektingen av de ulike eksamenene. Avsluttende hjemmeeksamen med muntlig prøve er vektet til 30 studiepoeng. Arbeidet med hjemmeoppgaven foregår over fire dager. Eksamen i metodefaget blir vektet til 15 studiepoeng. Arbeidsgruppen har foreslått at arbeidet med oppgaven går over tre dager. Dette er ikke særlig mye kortere enn den avsluttende eksamenen, selv om antall studiepoeng er halvparten. Dersom en hjemmeeksamen i metodefaget ikke suppleres med en muntlig prøve, vil arbeidsmengden stå mer i samsvar med fagets studiepoeng.

På bakgrunn av dette anbefaler arbeidsgruppen at det ikke innføres supplerende muntlig prøve.

4 FORHOLDET TIL SEMESTEROPPGAVEN

Utfordringene en eventuell hjemmeeksamen medfører for undervisningsplanleggingen på høstsemesteret, kan løses ved at den nye hjemmeeksamenen i metode erstatter semesteroppgaven. Ved fjerning av semesteroppgaven, frigjøres det fire dager i kalenderen, samtidig som det frigjøres ressurser til oppgaveskriving og sensur. Dette taler for at en ny eksamen i metodefaget erstatter semesteroppgaven.

Det er videre arbeidsgruppens forståelse at en del av formålet med innføringen av en egen eksamen i metodefaget, er å avlaste studentene. Dersom metodeeksamen kommer som et tillegg til alt som var tidligere, er det vanskelig å se hvordan en ny eksamen kan oppnå noen reell avlastning. Tvert imot kan dette, etter arbeidsgruppens syn, bidra til økt press, og økt arbeidsbelastning. Dette taler for at den nye eksamenen bør erstatte semesteroppgaven.

På den annen side får studentene verdifull skrive trening gjennom semesteroppgaven. På tredje avdeling er semesteroppgaven den eneste obligatoriske skrive treningen studentene må gjennomføre i tillegg til eksamen. All annen skrive trening er frivillig. For å sikre visse minimumsferdigheter i skriftlig fremstillingsevne, er det viktig at studentene trenes i skriveing underveis på studiet. Dette kan tale for å beholde semesteroppgaven i tillegg til en hjemmeeksamen i metodefaget.

Samtidig vil en hjemmeeksamen i metodefaget langt på vei gi den samme skrive treningen som semesteroppgaven. Ved at studentene får en karakter på denne eksamenen, kan det også gi økte insentiver til selvstendig skrive trening i løpet av høstsemesteret. Selv om varigheten av en hjemmeeksamen i metodefaget vil være litt kortere enn for semesteroppgaven, antar arbeidsgruppen at studentene, på grunn av karaktervurderingen, vil legge ned et større arbeid med en hjemmeeksamen sammenlignet med en semesteroppgave, og at de dermed også vil levere kvalitativt bedre besvarer. Arbeidsgruppen antar derfor at det ikke vil ha negative innvirkninger på studentenes skriveferdigheter dersom semesteroppgaven erstattes av en metodeeksamen.

På bakgrunn av dette anbefaler arbeidsgruppen at en ny hjemmeeksamen i metodefaget erstatter semesteroppgaven.

5 ARBEIDSKRAV

Som en følge av at det er lite ledig tid på høstsemesteret, som beskrevet ovenfor, er det, etter arbeidsgruppens syn, vanskelig å finne rom for et arbeidskrav. Arbeidsgruppen har for det første vurdert om det burde innføres et skriftlig arbeidskrav i tillegg til eksamen. Det er imidlertid vanskelig å sette av tid til et arbeidskrav uten å erstatte dette med noe av den undervisningen som allerede tilbys. Videre er det arbeidsgruppens synspunkt at dette antakelig vil påføre studentene en økt belastning. Det vil på denne måten stå i motstrid med formålet bak en ny vurderingsform i metodefaget, som blant annet er å avlaste studentene. Et skriftlig arbeidskrav vil i tillegg gjøre at arbeidsmengden som kreves for å bestå faget, ikke uten videre står i samsvar med antall studiepoeng faget er vektet til. Arbeidsgruppen anbefaler derfor at det ikke innføres et skriftlig arbeidskrav.

Arbeidsgruppen har videre vurdert om det burde innføres et muntlig arbeidskrav. Det er allerede lagt opp til syv muntligpresentasjoner i løpet av seminarundervisningen i faget. Dette tar allerede mye tid. Dersom samtlige seminardeltakere skulle holdt muntlig presentasjon i løpet av undervisningen, ville det ikke vært tid til noe annet. Arbeidsgruppen mener derfor det ikke kan være noe formelt arbeidskrav å holde muntlig presentasjon i løpet av seminarundervisningen i metodefaget.

Et muntlig arbeidskrav utenom seminarundervisningen er ifølge arbeidsgruppen vanskelig å gjennomføre, av de samme grunnene som en supplerende muntlig prøve er vanskelig å gjennomføre. Arbeidsgruppen mener derfor at det ikke bør være noe muntlig arbeidskrav utenom seminarundervisningen.

Et alternativ kunne vært å kreve en form for aktiv muntlig deltakelse underveis i seminarundervisningen. Dette kan potensielt ha flere fordeler. For det første tvinges samtlige studenter til å delta aktivt i undervisningen, noe som igjen kan bidra til at studentene møter mer forberedt. Tidligere har det ofte vært et problem at studentene er lite aktive under seminarundervisningen i metodefaget. Dersom det ble oppstilt et formelt krav om aktiv deltakelse, kunne dette virket positivt på undervisningssituasjonen. Terskelen for å bestå et eventuelt slikt arbeidskrav, kan ikke settes høyt. Det bør være tilstrekkelig at en kandidat tar ordet én gang i løpet av seminarundervisningen, og det bør ikke være noe krav om at det vedkommende sier er riktig.

På den annen side ble det vanskelig å formulere noen helt klare vurderingskriterier for et slikt arbeidskrav, noe som kan gjøre at studentene opplever situasjonen som noe uforutsigbar. I tillegg bør det tas hensyn til at ikke alle studenter deltar på seminarundervisning. Dersom det ble innført et arbeidskrav som forutsetter deltakelse på seminarundervisning, kan dette føre til problemer for studenter som av ulike grunner ikke følger denne undervisningen. Det ville også vært nødvendig å etablere reserveløsninger for studenter som er syke i den aktuelle undervisningsperioden, eller som av andre grunner ikke kan delta. Samlet sett mener arbeidsgruppen at et slikt arbeidskrav vil medføre såpass mye administrativt bryderi at det ikke står i forhold til fordelene.

På bakgrunn av dette anbefaler arbeidsgruppen at det ikke innføres et arbeidskrav i tillegg til eksamen.

6 FAGREKKEFØLGE

Som allerede nevnt, er det et tett undervisningsløp i høstsemesteret på tredje avdeling. Høsten 2020 måtte studentene jobbe med øvingsoppgaven tilknyttet metodefaget i løpet av undervisningen. Helgejobbing var for mange nødvendig for å bli ferdig. Det var ikke satt av noen egne dager til arbeid med øvingsoppgave. Slik undervisningsløpet er lagt opp nå, blir det derfor vanskelig å finne tid til eksamensavvikling. Dette gjelder uavhengig av om eksamen blir skoleeksamen eller hjemmeeksamen, men gjelder særlig dersom eksamen blir hjemmeeksamen.

Et alternativ kan være å flytte faget til begynnelsen av semesteret. Fordelen med dette er at studentene da kan fokusere fullt ut på dette, og gjøre seg helt ferdig med faget og eksamen, før de går videre til de øvrige fagene som det prøves i på vårsemesteret. Etter arbeidsgruppens syn kan dette bidra til å avlaste studentene, og minimere presset.

På den annen side forutsetter metodefaget til en viss grad kjennskap til særegenheter knyttet til rettskildebruken i formueretten, og da særlig i obligasjonsretten. For fullt ut å forstå disse poengene, er det en fordel om studentene har hatt faget obligasjonsrett før de begynner på metodefaget. Dette taler mot å flytte metodefaget til begynnelsen av semesteret.

Marius Storvik underviser i metodefaget, og sitter også i arbeidsgruppen som skal utarbeide forslag til eksamensform for de semiobligatoriske fagene på fjerde avdeling. Ifølge Storvik vil gruppen foreslå at disse fagene flyttes til begynnelsen av semesteret. Mange av de ansatte som er sensorer i de semiobligatoriske fagene, er også sensorer i metodefaget. Dersom eksamen i alle disse fagene avholdes samtidig, kan det bli knapphet på interne sensorer. Dette taler mot at metodefaget flyttes til begynnelsen av semesteret.

Et annet alternativ kan være å flytte faget til slutten av semesteret. Dette medfører ingen av de samme ulempene som det å beholde faget midt i semesteret, eller det å flytte faget til begynnelsen av semesteret. Tvert imot er det mot slutten av semesteret mer tidsrom i timeplanen, og studentene har i stor grad opparbeidet seg den bakgrunnskunnskapen som er nødvendig for fullt ut å forstå metodefaget. Dette vil i tillegg være naturlig dersom en ny hjemmeeksamen skal erstatte semesteroppgaven.

På bakgrunn av dette anbefaler arbeidsgruppen at metodefaget flyttes til slutten av høstsemesteret.

7 GENERELL KOMPETANSEBESKRIVELSE

Det foreslås følgende endringer i den generelle beskrivelsen av tredje avdeling i fagbeskrivelsen:

Tredje avdeling utgjør tredje året på masterstudiet i rettsvitenskap. Avdelingen er bygget opp rundt de sentrale formuerettsfagene, og består av fagene ~~rettskildelære (15 studiepoeng)~~, alminnelig obligasjonsrett (20 studiepoeng), panterett (6 studiepoeng), statisk og dynamisk tingsrett (12 studiepoeng) samt gjeldsforfølgingsrett (7 studiepoeng).⁵ ~~Avdelingen avsluttes med én hjemmeeksamen og én skoleeksamen. I tillegg består avdelingen av faget [FAGKODE] juridisk metode og etikk (15 studiepoeng).~~

Eksamen og arbeidskrav:

[FAGKODE] Juridisk metode og etikk 15 sp. – skriftlig hjemmeeksamen (3 dager).

[FAGKODE] [30 sp.] – skriftlig hjemmeeksamen (4 dager) med muntlig prøve.

[FAGKODE] [30 sp.] – skriftlig skoleeksamen (6 timer).

Vurderingsuttrykket for samtlige eksamener er karakterskalaen A-F, jf. §§ 8 og 9 i eksamensreglement for 1.-4. avdeling. Eksamen i [FAGKODE] Juridisk metode og etikk avholdes på høstsemesteret, mens de øvrige avsluttende eksamenene avholdes på vårsemesteret. Eksamen i [FAGKODE] Juridisk metode og etikk må være bestått før studenten får avlegge avsluttende eksamen på avdelingen. Senest innen en uke før vårens eksamener på avdelingen, må studentene i tillegg ha gjennomført og fått godkjent en muntlig presentasjon.

I tillegg foreslås følgende endringer i fagbeskrivelsen for faget Juridisk metode og etikk:

[FAGKODE] Juridisk metode og etikk (15 studiepoeng)

1) Faglig innhold

Faget juridisk metode omhandler de rettskildeprinsipper som anvendes ved løsningen av rettsspørsmål etter norsk og internasjonal rett, og bygger videre på metodelæren fra første avdeling. Det tas utgangspunkt i dommerens situasjon og oppmerksomheten rettes mot rettsgrunnlaget for løsning av konflikter. Rettsgrunnlaget kan være formell lov, ulovfestet rett eller avtale, og det redegjøres for hvordan prosessen med å oppstille en rettsregel i det enkelte tilfelle kan forklares. Faget behandler også betydningen av verdistandpunkt i juridisk argumentasjon, samt etikk i juridisk rådgivning.

2) Læringsutbytte

Kunnskap

Etter bestått tredje avdeling har studenten:

- avansert kunnskap om hva en rettsregel er og hvilke forskjellige typer rettsregler som finnes
- avansert kunnskap om rettskildeprinsipper
- avansert kunnskap om grunnlaget for rettskildene og rettskildeprinsippene
- avansert kunnskap om bruken av rettskildene i visse argumentasjons- og vurderingsmønstre
- avansert kunnskap om lovfestede, ulovfestede og kontraktsfestede regler som rettslig grunnlag for ulike rettigheter og krav
- avansert kunnskap om ulike former for skjønn

Ferdigheter

Etter bestått tredje avdeling kan studenten:

- anvende juridisk metode ved løsning av rettsspørsmål
- fremstille og drøfte sentrale problemstillinger i faget
- ~~analysere egen og andres rettskildebruk~~
- delta i den faglige diskusjon om juridisk metode og de verdipremisser som danner basis for faget

Generell kompetanse

Etter bestått [FAGKODE] Juridisk metode og etikk kan studenten:

- bygge opp rettslig argumentasjon basert på faglig anerkjente rettskildeprinsipper
- fremstille og drøfte sentrale metodespørsmål
- analysere egen og andres rettskildebruk

3) Pensum

- Jens Edvin Andreassen Skoghøy, Rett og rettsanvendelse (Universitetsforlaget, Oslo 2018) 295 s.

- Følgende kapitler fra Alf Petter Høgberg og Jørn Øyrehagen Sunde (red.), Juridisk metode og tenkemåte (Universitetsforlaget, Oslo 2019):
  - Kapittel 10: Kåre Lilleholt; Grunnsetningar i formueretten, 8 s.
  - Kapittel 18: Thomas Frøberg, Rettskildefagets avveiningsmodell – kritikk og alternativer, 21 s.
  - Kapittel 23: Knut Bergo, Rettskildelærens gjenstand og metoder – en kritikk, 16 s.
- Amund Bjøranger Tørum, Tolking av kommersielle kontrakter – et analyseverktøy, Jussens Venner vol. 54 2019, s. 1-38 (38 s.)
- Haakon I. Haraldsen, God advokatskikk, i Arne Fanebust, Nadia Hall, Nils Erik Lie, Tor-Geir Myhrer, Anne Lise Rønneberg, Petter Chr. Sogn og Henrik Syse, Juss og etikk (Universitetsforlaget, Oslo 2019) (41 s.)